

National krig med pengesedler

Efter første verdenskrig, da kanonerne var blevet tavse, og freden var på vej, begyndte en ny krig, som heldigvis var uden våben. Det var en national krig over hele Europa blandt andet også i Nord- og Sydslesvig.

Når man ser på pengesedlerne fra dette område, viser det tydeligt, at agitationen fra dansk og tysk side var stor. Der er mange antydninger tilbage i historien, som taler for såvel den ene som den anden af parterne.

Pengesedlerne kom frem, da der i 1917 blev mangel på skillemønt. Broager og Haderslev udgav hver sin på 50 penning, de blev forbudt, fordi de var med dansk tekst. Så kom der nye serier med tysk tekst, de blev godtaget, - også Sønderborg havde sedler fra 1917, 1918 og 1919.

Først i 1920 kom der rigtigt gang i trykningen af sedler, hvor mange var stærkt nationalt prægede, ja ligefrem chikanerende overfor tyskerne. Heller ikke Skærbæk var bagefter med deres 25 penning, for nu følte befolkningen, at de ville komme tilbage til Danmark der blev for eksempel lavet 12 plakater, som blev trykt i Haderslev. Dette er ikke skrevet for at chikanere, det skal opfattes som historie. Det er noget, som er overstået.

Skærbæks 25 penning-seddel bærer - foruden tegningen af en maskingeværstilling i havdiget - inskriptionen: Med vold de vilde verden vinde - de styrtes fra magtens tinde. Befolkningen var meget dansksindet. Nok havde vi i flere år pastor Jakobsen, der satte meget arbejde i gang, og som skaffede mange penge syd fra til egnen, men det har været med til at holde det danske sindelag oppe. Skærbækkerne er sønderjyder og mindst lige så stejle. Om pastor Jakobsen blev det i øvrigt sagt, at han havde en havn uden vand, et teglværk uden ler og en bank uden penge, da det hele var ramlet for ham.

Jo, Skærbækkerne ville give Tyskland en afskedssalut af format, og derfor valgte de maskingeværstillingen ude i havdiget, - et af Tysklands store håb til at være med til at vinde krigen.

Skærbæks 50 penning-seddel kom sammen med 25 penningsedlen først 10. april 1920, Skærbæk var således blandt de sidste, der udgav egne pengesedler.

Det har ikke været svært at blive enige om motiverne til disse sedler, idet bønderne var i flertal. Der var i øvrigt to slags bønder, marskbønder og gestbønder.

Marskbønderne var regnet for de mest velstående, det mente de også selv. De kom forholdsvis billigt til deres udkomme. Før havdiget blev bygget, kom havet

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion/ Kommission:

Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
jensmadsen@moneta.dk
Tlf.: 74 44 95 63

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.
Tlf.: 74 43 34 82

Fakjaer@mail.tele.dk

Brevbud:

Ved brevbud betales 3% i
salær og evt. porto.

Faste brevbud skal være
fremme dagen før auktionen.

Modtages af
H. C. Deelee
Genner Bygade 29
6230 Røde Kro
Telefon 74 66 49 50
hansdeele@bbsyvd.dk

Oplag: ca. 130 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.

www.nfns.dk

Tryk: Langenberg
Sønderborg

ind over marsken et par gange hver vinter, det var den gøde, marsken fik. Grøfterne skulle holdes ryddet, men ellers kunne de bare jage studene ud i marsken, hvor de kunne græsse sig fede. I efteråret, når de skulle slagtes, vejede de cirka 13 hundrede pund.

Længe før første verdenskrig havde gestbønderne også fået interesse for marskjorden. De spinkede og sparede, og når en marsk-fenne var til salg, købte de den. På den måde var de mange, som havde marskjord, og man kunne derfor let blive enige om, hvilket motiv, der kunne anvendes på pengesedlerne.

Motivet på 50 penning-sedlen blev således markmandshuset, og teksten på sedlen lyder: Den sidste levning af landsbyen Misthusum, som havet borttog 1634. Markmandshuset var opført 1815 på en af tomterne, hvor Mist Husum havde ligget. Afstemningen i 1920 viste tydeligt, at befolkningen var meget stærkt dansksindet.

Loven om afstemningen lød jo således, at alle, som var født i Sønderjylland, måtte komme hjem og stemme i kommunen, hvor de var født. Der kom mange til Skærbæk både sydfra og nordfra. I Skærbæk blev afgivet 85 procent for Danmark og 15 procent for Tyskland.

Af en 25 pf.-seddel fra Neustadt i Holsten fremgår det, at Chr. I. - 1460-begivenheden skulle være sket i Ribe. Samme by har flere sedler, som viser en historisk uretfærdighed, der er sket med delingen af Slesvig-Holsten. Sedlerne er alle udstedt efter, at Sønderjylland er kommet til Danmark, idet de er fra 31. juli 1921.

Mange andre byer udgav sedler, som viser den nationale krig, for eksempel Steinfeld, Quern, Suchsdorf og Husbyholz. Mange flere end de her nævnte viser, hvordan Holstenerne gør opmærksom på, at der er sket en historisk uretfærdighed.

Lars Carlsen, Skærbæk. Bragt i bladet første gang april 1976.

Medlemssalg nr. 444
tirsdag den 10. november 2015

Nr	Me dl		Kons	Opr. Pris
		Sedler		
1	38	DK Broager 50 pf. Si. 20A	0	15
2	38	DK Broager 50 pf. Si. 20C	0	15
3	38	DK Haderslev 1 kr. uden kontrol nr. Si. 50	0	35
4	38	DK Haderslev 5 kr. uden kontrol nr. Si. 52	0	35
5	38	DK Løgumkloster 25 pf. Si. 63	0	20
6	38	DK Løgumkloster 25 pf. Si. 64B	0	45
7	38	DK Sønderkov 1 mark Si. 99	0	45
8	38	DK Sønderborg Dampskib Selskab 10 pf. 1920	1+	75
9	83	Tønder 4 sk 1812 byseddel	01	600
10	83	Tønder 12 sk 1812 byseddel	0	800
11	39	DK 10 kr 1937 L Pugh 9701807 Si104	1	50
12	39	DK 50 kr 1976 A3762F Si141	01	110
13	39	DK 100 kr 1978 A8781K Si142	0	240
14	39	DK 100 kr 1981 C0812G Si142	0-01	150
15	39	DK 100 kr 1982 C2821C Si142	01	140
16	39	DK Broager 2 x 1 mark Si22	0	12
17	39	DK Haderslev 10 pf 1920 Si43	0	8
18	39	DK Haderslev 50 pf 03-1920 Si44	0	11
19	39	DK svinekort 1940 serie 9 nr 222450	0	8
20	143	D Kahla 50, 75 pf DN 668.3 25, 50, 75 pf DN 668.6a	0	15
21	143	D Kahla 2 x 50 pf DN 668.9 a1, a2	0	5
22	143	D Kamenz 10, 50 pf 1.1.21 10, 50 pf 3.6.20 20 m 15.11.18	0	20
23	143	D Karlsruhe 20 m 16.10.18	1+	10
24	143	D Kellinghusen 20, 50 pf DN688.1 50 pf 4.1920	0	30
25	143	D Kelbra 25 pf 1.7.20	0	5
26	143	D Kirn a.d. Main 2 x 50 pf 20.5.20, 2 x 50 pf 9.9.20, 25 pf 18.10.19	0	25
27	143	D Schwabmünden 50 pf 1.3.17, Kolberg 10,25, 50 pf 1.3.17	1, 0	15
28	153	DK Daler 50 pf Si26	0	15
29	153	DK Dybbøl 25 øre brune pletter	0	15
30	153	DK Haderslev 1 kr Si50 Ldb135k	0	15
31	153	DK Haderslev 2 kr Si51 Ldb136e	0	15

32	153	DK Knivsbjerg 50 pf	0	400
33	153	DK Kristansfelt 50 pf 1920	0	5
34	153	DK Møgeltønder 50 pf Si70A	0	10
35	153	DK Skærbæk 25 pf	0	10
36	153	DK Tønder 25 pf Si104	0	7
37	153	DK Tønder 50 pf Si105	0	15
38	153	DK Tønder 1 mark Si107A	0	10
39	40	Spanien 100 pesetas 07.04.1953 stemplet MUESTRA perf. "NULO 16", 2 x perf.	0	300
40	40	Spanien 100 pesetas 19.11.1965 stemplet MUESTRA perf. "NULO 16", 2 x perf.	0	150
41	40	Finland 50 mark 1963 tryk SPECIMEN	0	400
42	40	Finland 50 mark 1977 perforeret SPECIMEN	0	500
43	40	Finland 100 mark 1963 tryk SPECIMEN	0	500
44	40	Holl. Antiller 1 gulden 1970 påtrykt SPECIMEN	0	125
45	40	Holl. Antiller 2½ gulden 1970 påtrykt SPECIMEN	0	125
46	40	Irland 1 £ 24.10.1977 tryk SPECIMEN	0	250
47	40	Irland 5 £ 1.11.1976 tryk SPECIMEN	0	250
48	40	Irland 10 £ 1975? tryk SPECIMEN, 2 x perforering	0	250
		Mønter		
49	38	USA Standing Liberty Quarter mini kopi 1924	0	25
50	38	USA Eisenhower Dollar mini kopi 1972	0	25
51	38	USA Kennedy Halv Dollar mini kopi 1974	0	25
52	38	DK Kgl. Møntsæt 1988	0	85
53	38	DK Kgl. Møntsæt 1995	0	85
54	38	DK Kgl. Møntsæt 1996	0	85
55	38	DK 1 Jub. 1953	0	95
56	38	DK 1 Jub. 1967	0	70
57	38	DK 1 Jub. 1968	0	70
58	38	DK 10 øre 1911	1+	195
59	38	DK 2 øre 1926	1-1+	180
60	38	DK 5 øre 1921	1+	45
61	38	DK Tronskiftespecie 1848 H3 📷	1(+)	1650
62	39	DK 4 marchmærke Fodslaw (stof) Sønderborg 1978+79	0	18

63	39	DK 4 marchmedaljer	01	20
64	39	DK 3 marchmedaljer	01	16
65	39	DK 1 sk 1812 Si2.1	1++	40
66	39	DK 1 speciedaler 1846 stor årstal Si14 📷	1++	1450
67	39	DK 1 sechling 1850 Si22	1+	50
68	39	DK 1 sechling 1851 Si22	1	50
69	39	DK 20 kr 1916	0-01	1820
70	39	DK 10 øre 1907	1+	20
71	39	DK 1 kr 1938	1	60
72	39	DK 2 kr 1924	1	70
73	153	DK 2 sk 1665 H134B buklet	1	75
74	153	DK 1 sk 1856 rigsæble	1+	15
75	153	DK 1 øre 1882	1(+)	50
76	153	DK 1 øre 1887	1(+)	50
77	153	DK 1 øre 1891	1	10
78	153	DK 1 øre 1894	1	10
79	153	DK 1 øre 1899	1	7
80	153	DK 5 øre 1890	1+	350
81	153	DK 10 øre 1904	1(+)	75
82	153	DK 25 øre 1874	1	20
83	153	DK 1 kr 1875, 1876	1-	50
84	153	DK 1 kr 1892	1	100
85	153	DK 1 kr 1954	1(+)	100
86	153	DK 1 kr 1959	1+	100
87	153	DK 2 kr 1875	1	75
88	153	DK 2 kr 1876	1	75
89	153	DK 2 kr 1916	01	75
90	153	DK 2 kr 1959	1+	100
91	153	DK 2 kr 1937 jub	01	55
92	153	DK 2 kr 1958 jub	0	55
93	79	Norge 25 kr 1970 jub	0	35
94	79	UK 1972 jub silver wedding, Jersey 2 pound 1972 jub silver wedding, Man 25 pence 1972 jub silver wedding, Gibraltar 25 pence 1972 jub silver wedding, UK 1 crown 1965 jub Churchill kob.nik.	0	50
95	79	Hessen 1 thaler 1832 Craig 145	1(+)	100
96	79	Sardinien 20 lire guld 1838 6,45g	1	1000
97	79	Preussen Frie. Wilhelm III 1 reichthaler 1814A	1	100
98	79	England Anna die gratia 1702-1714 Kopi	0	15

99	79	Falkland Islands 50 pence 1982 Liberation 14 june, Samoa Islands 1 \$ 1969 "Robert Louis Stevenson"	0	20	
100	79	Frankrig 10 franc 1966	0	20	
101	79	Isle of Man 25 pence 1972 jub, 1 crown 1974 jub Churchill	0, 0	20	
102	79	D Sachsen Meissen 1464-1484 1 pf u.å. Ernst og Albrecht	1-	10	
103	79	Hamburg Carolus VI 24 schilling 1727 lod.spor	1	85	
104		Norge 20 kr 1999 jub Si123	0	25	
105		Schweitz 5 fr 1968, ubestemt arabisk mønt	lot	10	
106		D 5 mark 1974 jub 1949-1975, 1986 jub 200 år Frederik d. Stores død	01	30	
107		D 3 mark 1911J Hamburg	01	50	
108		Frankrig 1½ euro 2006 jub	0	50	
109		Holland 5 euro 2006 jub	0	50	
110		Malta 5 Lm 2006 jub 28.28 g .925 Silver	0	50	
111		Portugal 200 escudo 1992 jub NOVO MONDO kobb.nik.	0	10	
112		Portugal 8 € 2004 jub	0	60	
113		Slovakiet 200 sk 2006 jub Kuzmany 18 g .900 sølv	0	50	
114		Spanien 10 € 2006 jub	0	75	
		Sedler			
115		D Bielschowitz 2 x 25 pf 31.12.17 (2 papir farve variant), 2 x 50 pf 31.12.17 (2 papir farve variant)	0	40	
116		D Konstadt 2 x 7 pf 10.04.18 (dublet), 14 pf 10.04.18, 25 pf 15.06.19, 25 pf 22.07.20	0-01	40	
117		D Langenaltheim 50 pf 27.02.17 limrester, 1 m 27.02.17 limrester	0	5	
118		D Lauenburg 5 m 15.11.18, 10 m 15.11.18	1+, 0	45	
119		D Marienburg 5 m 13.11.18	0	30	
120		D Rossbach 50 pf 31.12.21, Schwabmünchen 5, 50 pf 01.03.17	0	35	
121		D Zweibrücken 25pf 50 pf 20.02.17	0	20	
122		D Grimma 10 pf 31.12.18 G44	0	75	
123		D Grimma 50 pf 31.12.18 G44	0	75	
124		D Exin 0,5 m 09.08.14	0	20	
125		D Celle 10 pf 01.03.19 Oebisfelde-	0	20	

		Kaltendorf 10 pf u.å. (1920)			
--	--	------------------------------	--	--	--

: se billede på www.nfns.dk

Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 8. september 2015

Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris
1		22		43		64		85		106	40
2		23	25	44	75	65	40	86		107	175
3		24	30	45	125	66		87		108	350
4	12	25		46	275	67	90	88		109	150
5		26		47	190	68		89		110	
6		27		48	195	69	50	90		111	
7		28		49		70		91		112	200
8		29		50		71		92		113	
9	40	30	75	51	350	72	25	93		114	
10		31		52		73	10	94		115	100
11		32	45	53	900	74	15	95		116	20
12		33		54	650	75		96		117	20
13	40	34		55		76		97		118	10
14		35	45	56		77		98		119	
15		36		57		78		99		120	
16	50	37		58	175	79		100		121	
17		38	85	59		80		101	44	122	
18		39	85	60		81		102	150	123	
19		40	25	61		82		103		124	75
20	20	41	25	62		83		104		125	150
21		42	25	63		84		105		©	

Numismatisk Forening afholder medlemsmøde med auktion **tirsdag den 10 november 2015 kl. 19.30** i NygadeHuset i Aabenraa.
